

Mscu. A III 2.

Herkunft: unbekannt. (aus der Bibliothek Joh. Buxtorf?) Material: Papier
Wasserzeichen: Früchte, Buisquet kennt es nicht. Schrift: archaisierende Schrift, Cursive des 15. Jh. stark abgekürzt (und unecht); datiert 1551, Schreiber nennt sich Johannes Muremuis, geschrieben in Venedig. Einrichtung: ungespaltener fortlaufender Prosatext, 30 Zeilen die Seite / Blätterzahl: 496 Blätter, neue Zählung. Format: 25 x 37 cm. Beschriebener Raum: 12 x 25 cm. Einrichtung: ungespaltener fortlaufender Prosatext 30 Zeilen die Seite. Schlusscolumnne. Ausstattung: Titelbaldüren, Buchüberschriften und Initialen, im Pinax die Titel ganz in vegetabilischem rot, primitive Imitation des 14. und 15. Jahrh. Einband: schön gepresster Eiseinslederband des 16. Jh. Aufgepresste Reliefs berühmter Männer.

Inhalt:

Fol. 1. Titel: Nilus archiepiscopus Thessalonicensis: / de processu spiritus sancti. // (autum 1551 coronis venet.
 Fol. 2. bis Fol 5. ~~XXXXXX~~ Pinax: πίναξ ... τοῦ παρόντος βιβλίου / Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ μακαρίου πατρὸς ἡμῶν / νεύλου ἀρχιεπισκόπου θεσσαλονίκης λόγος α' / ποδεικνύς .....
 Fol 5^v: μὲν' Ὁ δὲ ἀρτεπαχουσί τινας τὸ ἐν τῷ τῶν συνόδων εὐφῶ - / κεδναὶ ὑπὸ ἀναδέμματος ἔσχω καὶ κωλυμένοι / ὥστε μηδὲν ἐν τῷ παρὰ ταῖς συνόδοις. //

α. Νεύλου τοῦ Καβάσιλα Λόγος ἀποδεικνύς αἰτίαν διαστάσεως τῆς πῶν λατίνων ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐλλήνων.

[Inscrip Fol 6.] (Uberschrift in vegetabilischem rot): Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ μακαρίου πατρὸς ἡμῶν / Νεύλου ἀρχιεπισκόπου θεσσαλονίκης λόγος ἀποδεικνύς μὴ ἄλλοτι τὸ τῆς διαστάσεως τῆς λατίνων ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν μέχρι τῆς παρόντος αἰτίας εἶναι ἢ τὸ μὴ βούλευσαι τὸν πάπα οἰκονομῆναι συνόδῳ τῆς τοῦ ἀμφιβητούμενης δάγνων ἐπιτρέψαι, ἀλλ' αὐτὸν μόνον / διδάσκαλον εὐέλπειν τοῦ ζητουμένου καθεζέμεθα. τῶς δὲ ἄλλοις ἐν μαθητοῦ μοῖσα ὑπακούοντας ἔχειν. καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἀλλότριοι τῶν ἀποστολικῶν καὶ πατρικῶν καὶ / νόμων καὶ πράξεων: //

Ζητούμεθα δεῖν πρὸς λατίνους ποιούμενης τὸς λόγον ἀρχῆν τινα ἐπινοῆσθαι πῶν νυνί λογῶν . . . . .

Exemplar Fol 13: . . . . . ὡς ταῦτα οὔτε οἱ τῶν ἀποστόλων, οὔτε οἱ τῶν / πατέρων βούλονται νόμων, καὶ τὰ παρόντα ἔσχεῖ. / gedruckt nach Fabricius 3 21

β. Νεύλος τῆς Καβάσιλα Περὶ τῆς τοῦ πάπα ἀρχῆς.

Inscrip Fol 13^v: Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς τοῦ πάπα ἀρχῆς. / Φαβὶν οἱ λατίνου τὸν μακάριον Πέτρον κορυφαίον παρὰ τοῦ κυρίου καταστάτα τῆς ἐσχῆς / δωδέκατος, ἀρότως καὶ τὰς κλεῖς ἐχρησισθῆναι τῆς βασιλείας . . . . .

Exemplar Fol. 33. (Schlusscolumnne): . . . . . ὡς / δέδεικται δι- / ἀπαι- / ὀ / των / πόθεν / ἔ / φ / θουσι λατίνου τῶ / τοι / αὐτὰ πρὸς / ὅτι / δει / κνύ / ναι: 2 /

Γ. Νείλου τῷ Καββάιλα Περί τοῦ ἁγίου πνεύματος.

Incipit fol. 34. (~~λόγος α~~): τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸ συμπέδικον ἢ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος: λόγος α. //

(λόγος α): Καὶ ταῦτα μὲν ἡ τῶν λατίνων ἐκκλησιὰ συνήθευον... (fol. 52 λόγος β): Ὅτι δὲ καὶ ἡ τῶν ἀποστόλων παράδοσις, καὶ ἐπιπέτα ἐπιπέτα...

(fol. 83° λόγος γ): Ἐπιπέτα μὲν καὶ ἐκ τῶν ἀποστόλων τῶν ἁγίων καὶ οἴκου... (fol. 94° λόγος δ): Ὅτι μὲν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἴκου μετὰ τῆς τρίτης συνόδου...

(fol. 119 λόγος ε): Καὶ μὲν καὶ ἐκ τῆς ἁγίας καὶ οἴκου μετὰ τῆς ἑτῆς συνόδου... Explicit fol. 137°: ... ἔν γένοντο τέλος ἡμῶν καὶ οὐ κατὰ πρόβλεψιν μάτην / ὅτι

ὁ δὲ / τὸς τοῦ / λόγου / ἀπόμνημος: ~

Δ. Νείλου τῷ Καββάιλα Περί τοῦ ἁγίου πνεύματος, κατὰ λατίνων συλλογῶν.

Incipit fol. 138. τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου καὶ μακαρίου πατρὸς / ἡμῶν Νείλου ἀσκητικῆς / κόσμου θεοδωλονίκης / περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος + λόγοι λατίνων / ἐξ ὧν οἴονται δεκτικῆς / εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον / καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευόμενον: λατίνων. //

Πρῶτον μὲν ἀσκήσει τίς ἐστὶν δόξα τῆς καθολικῆς / ἐκκλησιᾶς ἐκ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα ἐκπορευόμενον, αἰετοῦ...

Explicit fol. 154 (Bibl. Colbertine): ... καὶ τὰς ἀσκήσεις συνόδου / εἰρηστα βεβαίως / μέτρας. //

Ε. Νείλου τῷ Καββάιλα Λύσεις τῶν προτάσεων τῶν λατίνων.

Incipit fol. 154°: Λύσεις τῶν προτάσεων τῶν λατίνων / ἐξ ὧν συνάγεται οἴονται / τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον (ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευόμενον): - // λατίνων πρῶτον: / Πρῶτον μὲν ἀσκήσει τίς ἐστὶν... (folgt erst im zweiten Abschnitt der Text des Nils dazu)

(Zur Abkürzung s. fol. 154° vgl. Fabricius): Λύσεις τῶν προσημασμένων / Πάντα μᾶλλον ἢ τὰ τοιαῦτα γένοιτο ἂν ἀληθῆ / τὸναντίον γὰρ ἅπαν ἐστὶν...

~~Explicit fol. ... ἀσκήσει τίς ἐστὶν δόξα τῆς καθολικῆς ἐκκλησιᾶς ἐκ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα ἐκπορευόμενον, αἰετοῦ καὶ ταῦτα ἐν τῆς ἁγίας περὶ γενέσεως ἀληθῆς~~

[Folien einige Stellen aus Augustin etc. in griechischer Sprache, die durch folgende Wendung einzeln geleitet werden als Beispiels: καὶ ταῦτα μὲν ὁ συγγραφεὺς τὰ δὲ ἐξ ἡμῶν οὐ τοῦ αὐτοῦ / γονοτίου ὄντα καὶ ταῦτα, ὑστερον εἰρησθέντα / προσετέθησαν. ~. /

Aus dem Proemium des II Buches de Trinitate, etc.] fol. 268° folgt die Fortsetzung der Λύσεις, nämlich die λύσεις des 34. Kapitels der Laktanz. fol. 270 explicit: ... ἅπαντα κατὰ τῶν ἁγίων πατριαρχῶν, γενομένων (εἰρησθέντων: νεκροῦ) καὶ μεθ' οὗτοῦ ἱεροῦ φωτῆρος θεοφάνου ἀνδρονίου καὶ νεκροῦ γραφέντα (εἰρησθέντα: ἢ ἀληθῆ) ἀνάμνημα. (Hilfen der Schrift.) Überzeugt sein, Ausgaben sollen vorhanden sein! nach Fabricius, wovon ich aber noch keineswegs

6. Νείλου τῷ Καβάδια ὅτι οὐκ ἔστι λατίνους θυλλογιόμοις χρωμένους.

Incipit Fol. 270: τῷ αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἔστι λατίνους θυλλογιόμοις / χρωμένους ἀποδείξει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ / υἱοῦ ἐκπορευόμενον. // Λοιπὰ δὲ οἱ θυλλογιόμοι οἷς τοσοῦτον ἰσχύος μέτεστιν / εἰς τὸ δευκρύναι τὰ δεῖα δόγματα ἀρχέονται .....

Explicit Fol. [nach Fabricius, ^{markierung} wovon ich aber nicht sehr überzeugt bin, da in meiner Vorlage kein Unter-
scheid in der Aufschr. ~~Αλλ~~ gemacht]: .... κατ' ὃ μέγα ἀγιοῦσι φρονεῖν ὡς οὐ- / δε φρονεῖν
φωτῆρ προέδωκεν διηρηδομένωι ἡμῶν οὕτως.

7. Νείλου τῷ Καβάδια πρὸς λατίνων κεφάλαιον λε θυλλογιόμοις πρώτος.

Incipit Fol. 283^v: **λατίνων κεφάλαιον, λε θυλλογιόμοις πρώτος.** // **Τούτο δὲ καὶ ἐναντιόσηται λόγων δὴ λόγ ἔστιν.** ἐν γὰρ τοῖς πραγματικῶν .....

Explicit Fol. 244^v (Sillencolumne): .... ὁ ἀγιασμός / καὶ / παρὰ / σοῦ / πάσι / τὰντα / πλοῦ / οἷος / ἐκκέρχεται. καὶ δὲ προσκυφ / κυφ / νοῦντες / δοῦν / ἵμερ / εἰς / τοῦς / αἰῶ / ras / α / μὴν. / **τέλος / τοῦ / κατὰ / λατίνων / βίβ / βλιον / τοῦ / ἀγι / ω / τάτου / μητροπολί / του / δεδαλο / ρίκης / κυφρου / νελλου / τοῦ / καβά / δία :**

Fol. 345. Die Schreibensart: Τὸ παρὸν βιβλίον τέρας ἐλήφην ἐνεπίησι / διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου μουσομούσεως τοῦ / ἐν ναυπλίας πόλεως. Ἔτους τρέχοντος ἀ- / πὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως α' ρ' ν' α' : // unten beigefügt von fremder Hand des 16. Jhd. mit brauner Tinte: id est: Praesens liber finitus est Venetiis per manum Johannis Marmuris / ex civitate Nauplia: Anno a nato Christo curante 1551 fonsa sequens opus Nicolaj folio ultimo. //

Fol. 346 ist leer.

Fol. 347. Nicolaus methoacensis / Episcopus. de processione spiritus sancti. nach Fabricius aufgenommen.

η. Νικολάου ἐπισκόπου Μεδιώνης. Περὶ ἁγίου πνεύματος.

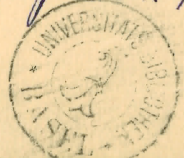
Incipit Fol 348^v: **Ἄγιος Νικολάου τῷ ἁγιωτάτου καὶ μακαριωτάτου ἐπισκόπου Μεδιώνης πρὸς λατίνους / περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.** ὅτι ἐκ τοῦ πα- / τρος οὐ μὴν καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεται / εὐχή τὰ ^{ἐπι} γινέχουσα προνομίου. //

Βασιλεῦ οὐρανε παράκλητε ἀγαθε πρόκύνητε / νεῶ .....

Explicit Fol. 419: .... ἀντὶ τοῦ ἐκ τοῦ υἱοῦ διὰ γὰρ τοῦ υἱοῦ ἔχρησται τοῖς / ἀγίοις ἢ δεῖα καὶ πατρουργὸς χάρις καὶ διὰ τοῦ / υἱοῦ καὶ ἐκ / τοῦ υἱοῦ. // Τὸ πρῶταρον τετραχῶς λέγεται. // Folgt eine schematisirte Figur.

θ. Σύμβολον τῷ ἁγιωτάτου Ανδραδίου ἐπισκόπου.

Incipit. Fol. 420. **Ὅστις δ' ἀρ βούληται σωθῆναι, πρὸ πάντων χρῆ** .....

Expl. 421 : ... βωδῆναι οὐ δύναται. —

Λ. Τόμος τῆς ἁγίας Θυρόδου (in Constantinopolitani urbe 1166)

Manuscript Fol. 421: **Τόμος τῆς ἁγίας Θυρόδου ἡγουν βωδῆναι οὐ δύναται.** / Ἐδραμεν
ἢ ἐπιθυμῶντα παραχῆ τε καὶ ἴσθη τῆ ἐκκλησίᾳ πατέρα εἶον καὶ ἀρχηγόν...
Expl. Fol. 432: ... τῶν ἀδικτῶν μαδῆμῆδὲ κατὰ τῶν ἀγ- / ων ρεαριεὺς εἶδα
μήπως / οὕτω ἄραδὸν ἴσο = / μενοι τῶν ἀδικτῶν ἀμοιβῶν κατὰ τὸ ὑπόδειγμα
τύχουσι. ~

Λα ~~Μ~~ Διάλογος ~~Μ~~ Γραικού, Λατίου, Καλδηραγίου καὶ μητροπολί-
του περὶ τῆς ἐκπορευομένης τοῦ ἁγ. πρ.

Manuscript Fol. 433: **Διάλογος** θυροδεδῆα Γραικού καὶ Καλδηραγίου τῶν ἀπὸ
τῆς προσβυτέρης ἐσώμης ἢ περὶ τοῦ πατρ- / οῦ πνεύματος ἔκ μόνου τοῦ πατρὸς
ἐκ πορευομένης. / ὁ Καλδηραγίος // **Τῆς** τῶν Ῥωμαίων ἁγίας ἐκκλησίας τὰ τῶν ἐκκλη-
σιῶν πάντων κληρωδαμῆνης πρωτόκλητα καὶ τούτων / μητροπ. οὐσίας τὴ καὶ κάλου-
μένης .....

Expl. Fol. 495: ... πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὡς ~~ἐκ~~ ἐκ / πατρὸς ἐκπορευόμενον
μόνον / γὰρ αἰτίας ὁ πατὴρ : ~ τέλος τῆς / παρ οὐσίας / δὲ λ. του.
Fol. 496 die Nachschrift wie Fol. 345: Τοῦ πατρὸς βιβλίον πέρας εἰληφεν ἐνετήνῃ
διὰ χειρὸς ἑ- / μοῦ ἰωάννου μουρμύσεως τοῦ ἐνναυπλίας πόλεως / ἔτους
ῤεχούτος ἀπὸ τῆς χειροῦ γεννήσεως α φ ς δ. // ^{ced} Mide calcem presentis
operis Nili : ubi / consimilis finis legitur. /

expl. pag 1757, N. v. Methone et. von Ullmann.
und Oudin, Cave, Fabr. R. - S.
(aufgenommen nach Fabr.)
chluss dieses Bandes. +